

prima instanță: Judecătoria Bălți (sediul Central)
Judecătorul: A. Roșca
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți
Judecători: S. Procopciuc, E. Grumeza, A. Garbuz

Î N C H E I E R E

14 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului,
judecătorul
judecători

Svetlana Filincova,
Nicolae Craiu,
Dumitru Visternicean,

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Societatea Comercială „Linavan” Societate cu Răspundere Limitată reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea Comercială „Linavan” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Biroului Vamal Nord (Briceni) cu privire la contestarea actului administrativ, repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 21 noiembrie 2017,

C O N S T A T Ă :

La 12 ianuarie 2017 Societatea Comercială „Linavan” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare SC „Linavan” SRL), a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Biroului Vamal Nord (succesorul în drepturi și obligații civile al Biroului Vamal Briceni) cu privire la anularea actului de inspecție nr. 2050I11685 din 20 octombrie 2016, emis de către Biroul Vamal Briceni, în cazul importării mărfii lemnoase de către SC „Linavan” SRL, anularea declarației vamale DV-2 și a declarației privind valoarea în vamă a mărfurilor (tipizata DVV-2) cu menținerea declarației vamale DV-1 și a declarației vamale în varianta inițială (tipizata DVV-1), obligarea Biroului Vamal Briceni de a revizui modul de calculare a plăților vamale pentru marfa lemnoasă importată de către SC „Linavan” SRL la data de

20 octombrie 2016 potrivit metodei 1 din Legea cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20 noiembrie 1997, a încasa de la Biroul Vamal Briceni, în folosul SC „Linavan” SRL, suma de 4974,07 lei, ceea ce constituie diferența dintre sumele încasate conform DVV-1 și DVV-2, încasată excedentar la data de 20 octombrie 2016 de către Biroul Vamal Briceni de la declarantul SC „Linavan” SRL conform declarației privind valoarea în vamă a mărfurilor importate în valoare de 1713 USD, în temeiul art.1422 alin.(1) și 1423 alin. (1) și alin.(2) CPC a încasa de la Biroul Vamal Briceni în beneficiul SC „Linavan” SRL, suma de 5000 lei ca echivalent bănesc pentru reparația prejudiciului nepatrimonial ce a fost cauzat prin acțiunile ilegale ale pârâtului, în temeiul art. 90, lit. i) și l) și 96 CPC, a încasa de la Biroul Vamal Briceni, în folosul SC „Linavan” SRL, suma de 5 mii lei, cheltuieli de asistență juridică și alte cheltuieli aferente examinării litigiului în cauză.(f.d. 1-31, vol.I)

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat, că la 12 ianuarie 2017 SC „Linavan” SRL la intrarea în vamă a mărfii a completat declarația vamală DVV-1, aplicând metoda 1 de calculare a valorii mărfii în vamă, anexând pachetul de documente obligatorii potrivit Ordinului Serviciului Vamal nr.01-1 din 04 ianuarie 2016 cu privire la lista actelor necesare la efectuarea controlului documentar, și anume: factura, documentele de transport, actele permise, necesare pentru acordarea liberului de vamă. La fel indică că, SC „Linavan” SRL a prezentat documente suplimentare indicate în Ordinului SV nr. 01-1 din 04 ianuarie 2016, anexa nr. 1, în conformitate cu tăbliță unde sunt specificate documentele necesare efectuării controlului vamal, compartimentul „alte acte,, este codat cu indicele „2,, care semnifică actele prezentate de declarant sau solicitate suplimentar, conform reglementărilor în vigoare, adică SC „Linavan” SRL a depus la maxim posibil toate actele necesare cu toate că majoritatea dintre ele nu sunt obligatorii.

Declarantul a prezentat documentele suplimentare pentru a exclude situația calculării valorii în vamă a mărfii după o altă metodă, în afară de metoda 1, însă colaboratorii vamali neîntemeiat au considerat imposibilă calcularea valorii în vamă a mărfii după metoda 1.

Colaboratorul vamal verificând corectitudinea declarației DVV-1 a motivat că marfa prezintă risc de subevaluare, documentele prezentate de declarant ne fiind suficiente pentru calcularea valorii în vamă a mărfii și că mai sunt necesare careva acte suplimentare pe care le-a indicat într-un document separat.

În opinia reclamantei colaboratorul vamal a încălcat legislația vamală, ori acesta urma să cunoască faptul că în caz de suspectare a subevaluării tranzacției de import, trebuie să întocmească un raport către șeful Serviciului Vamal cu sesizarea tranzacției de import perfectate și a temeiului suspiciunii.

La caz, colaboratorul vamal pentru a verifica corectitudinea completării declarației vamale DVV-1 a solicitat suplimentar declarantului: orice acord posibil

între vânzător și cumpărător, care afectează valoarea în vamă a mărfurilor; contractele cu terțele persoane referitoare la tranzacțiile indicate; corespondența comercială purtată în vederea încheierii și negocierii prețului, în cazul în care aceasta a fost purtată; documente contabile ale cumpărătorului, cum ar fi transferurile de fonduri către exportator sau vânzător sau pentru a obține informații privind comisioanele, profiturile sau cheltuielile generale; cataloage, oferte de preț (listele de prețuri) ale firmelor producătoare/vânzătorului; certificatul de origine, certificatul calitate eliberat de producător; informația care ar demonstra că interdependența nu a influențat prețul mărfii.

SC „Linavan” SRL menționează, că odată cu depunerea declarației vamale DVV-1 a depus toate documentele de care dispune pentru a calcula valoarea mărfii în vamă conform metodei 1, de asemenea a prezentat și unele documente solicitate suplimentar de către colaboratorul vamal, însă nu dispune și nici nu poate dispune de toate documentele solicitate suplimentar, ori SC „Linavan,” SRL și OOO „Leșentr” nu sunt persoane interdependente și nu poate prezenta informația care ar demonstra că interdependența nu a influențat prețul mărfii.

La caz, nu poate fi aplicată metoda 2 de verificare a valorii mărfii în vamă, ori declarantul nu poate prezenta informații privitor la tranzacții cu marfa identică, deoarece nu are acces la documentația altor persoane fizice/juridice care să conțină caracteristicile fizice, calitatea mărfii și reputația ei pe piață, țara de origine, producătorul și care importă tip asemănător de marfă.

Plus celor invocate, organul vamal după verificarea corectitudinii DVV-1 nu poate solicita o asemenea informație deoarece o asemenea rubrică în care să fi trebuit a se indica informații privitor la tranzacții cu marfa identică în declarația DVV-1 lipsește, această informație urmează a fi prezentată abia la completarea DVV-2 și anume compartimentul „A,” pct. 11 (a) rubrica „prețul tranzacției cu o marfa identică/similară.

Nu poate fi aplicată nici metoda 3 și 4 de verificare a valorii mărfii în vamă, ori SC „Linavan,” SRL nu dispune de informațiile și documentele necesare.

Referitor la imposibilitatea aplicării metodei 5 din lipsa calculului costului de producere a mărfii recurentul o consideră declarativă, ori asemenea informație există și rezultă din materialele anexate la prezenta cauză Organul vamal trebuie să calculeze valoarea în vamă a mărfii în baza informației pe care o prezintă plătitorul vamal și în baza informației pe care o deține organul vamal, adică informația care se conține în Sistemul Informațional ASYCUDA World.

Serviciul vamal a refuzat calcularea valorii în vamă a mărfii după metoda 1 pe motiv că SC „Linavan,” SRL nu a prezentat în vamă toate actele necesare, iar potrivit art. 7 alin.(2) din Legea cu privire la tariful vamal în cazul în care este necesar de a confirma valoarea în vamă a mărfii anunțată, declarantul, la cererea autorității vamale, este obligat să prezinte datele respective, cerință pe care declarantul SC „Linavan” SRL a îndeplinit-o.

Prin urmare, SC „Linavan” SRL urma să completeze tipizata DVV-1 (care cuprinde metoda 1) și nu DW-2 (care cuprinde metodele 2,3,4,5,6) pe care i-au dat-o spre completare colaboratorii Biroului Vamal Briceni, motivând că nu are actele necesare. DVV-1 se utilizează pentru anunțarea valorii mărfurilor în vamă, determinată prin metoda 1 ”Metoda de evaluare în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă ori în baza prețului efectiv plătit sau care urmează să fie plătit”.

Menționează, că declarația privind valoarea în vamă a mărfurilor este un document vamal. Pentru evaluarea vamală a mărfurilor și verificarea valorii lor în vamă, anunțate de declarant, pot fi folosite atât informațiile prezentate de declarant, cât și cele deținute de organul vamal.

În rezultatul examinării declarației vamale organul vamal a efectuat rectificări majorând valoarea plăților vamale stabilind că valoarea plăților vamale pentru marfa importată este de alta decât cea declarată de SC „Linavan” SRL, calculată după metoda 6. Odată cu declararea mărfii importate de către SC „Linavan” SRL, a fost declarată valoarea acesteia în baza tranzacției și a prețului achitat.

Serviciul vamal efectuând vămuirea lotului de marfa, verificând corectitudinea determinării de către declarant a valorii în vamă a aplicat eronat și din motive neînțelese metodă 6, cu toate că valoarea în vamă a fost posibil de determinat prin aplicarea metodei 1.

Nu este de acord cu mărimea plăților vamale calculate de către Biroul Vamal Briceni, consideră calculul plăților vamale raportate la suma declarată de SC „Linavan” SRL a mărfii importate și cea calculată de către Biroul Vamal Briceni că contravine Codului vamal al RM și Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20 noiembrie 1997.

SC „Linavan SRL menționează, că informațiile prezentate erau veridice, complete și cel mai important că asigurau confirmarea valorii în vamă anunțate, astfel, prin acțiunile ilegale a Biroului Vamal Briceni le-au fost lezate drepturile protejate de lege.

Deci, Biroul Vamal Briceni urmează să recalculeze valoarea mărfii importate de SC „Linavan” SRL la 20 octombrie 2016 și valoarea în vamă urmează a fi calculată conform art. 11 Legea cu privire la tariful vamal.

În opinie reclamantei actul de inspecție contestat contravine legislației vamale, ori la devamarea mărfii a prezentat toate actele solicitate de către autoritatea vamală în vederea achitării plăților vamale conform metodei 1. Biroul Vamal Briceni a recepționat toate actele necesare calculării plăților vamale conform metodei determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă ori în baza prețului efectiv plătit sau de plătit.

În rezultatul examinării declarației vamale, inspectorul vamal a operat rectificarea, prin care a majorat valoarea în vamă a mărfii cu 65281,28 lei, astfel

acțiunile organului vamal nu au fost realizate în strictă conformitate cu legislația în vigoare.

Consideră că prin acțiunile ilegale a inspectorului Biroului Vamal Briceni, i-au fost lezate drepturile protejate de lege, astfel găsesc oportun ca serviciul vamal să recalculeze valoarea mărfurilor importate de SC „Linavan” SRL la data de 20 octombrie 2016 conform art. 11 Legea cu privire la tariful vamal, reieșind din suma de 1713 USD (curs de schimb 19.9944) la fel să restituie SC „Linavan” SRL suma încasată excedentar în valoare de 4974,07 lei MD, ceea ce constituie diferența dintre sumele încasate conform DVV-1 și DVV-2.

Întru argumentarea poziției de încasare a prejudiciului nepatrimonial explică următoarele: serviciul vamal a cauzat declarantului prejudiciu nepatrimonial prin faptul că ore și zile la rând a fost „hărțuit,, și ținut în vamă pentru a explica/argumenta de ce urmează ca marfa importată să fie calculată anume după metoda 1, a fost impus eronat de a prezenta suplimentar careva documente care nu erau obligatorii pentru calcularea valorii mărfii potrivit metodei 1, a cheltuit surse financiare adăugătoare, a suportat cheltuieli eferente pentru a întreține alimentară șoferul mașinii care transporta marfa, a fost nevoit suplimentar să achite un supliment la salariu.

Un moment deosebit de important este că activitatea SC „Linavan” SRL a fost tulburată, întreruptă pe motiv că materia primă care era importată, a fost reținută neîntemeiat în vamă și a ajuns cu întârziere, s-a stopat activitatea întreprinderii, a pierdut termenii contractuali cu alte firme cărora le realiza marfa finită, a pierdut clienți importanți, s-a știrbit reputația pe care a acumulat-o cu greu de-a lungul activității ș.a.

Prin hotărârea Judecătorei Bălți, (sediul Central) din 29 august 2017 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Linavan” ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție (f.d. 35-38, vol.II).

Pentru a ajunge la această concluzie instanța de fond a reținut, că acțiunile organului vamal nu vin în contradicție cu legislația vamală, ori SC „Linavan” SRL la importul mărfii în vamă a completat declarația vamală DVV-1, aplicând metoda 1 pentru anunțarea valorii mărfii în vamă, ceea ce presupune evaluarea în baza valorii tranzacției la marfa respectivă, însă în urma controlului efectuat de către colaboratorul vamal a depistat lipsa documentelor necesare pentru aplicarea metodei 1, solicitându-se suplimentar documentele necesare. În legătură cu neprezentarea documentelor suplimentare, organul vamal corect a aplicat metoda 6 de determinare a valorii în vamă a mărfii, ori documentele prezentate de către declarant referitor valoarea mărfii este mult prea diminuată.

Prin urmare biroul vamal just a aplicat metoda de rezervă 6 și a întocmit actul de inspecție contestat, iar argumentele SC „Linavan” SRL sunt declarative și nu si-au găsit confirmare în materialele cauzei.

Curtea de Apel Bălți prin decizia din 21 noiembrie 2017 a respins apelul declarat de SC „Linavan” SRL, a menținut hotărârea Judecătorei Bălți (sediul Central), din 29 august 2017 (f.d. 83-86, vol. II).

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 11 ianuarie 2018 SC „Linavan” SRL reprezentată de avocatul Odobescu Ghenadie a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea apelului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei decizii noi privind admiterea acțiunii (f.d. 93-98 vol. II).

În motivarea recursului recurenta a indicat, că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, fapt ce a dus la emiterea deciziei contestate.

SC „Linavan” SRL insistă că de completarea declarației vamale DVV-1 a prezentat toate informațiile și documentele necesare și minim obligatorii prevăzute de legislația vamală în vigoare. Astfel, informațiile și documentele prezentate fiind suficiente pentru determinarea valorii în vamă a mărfii în baza metodei 1.

Instanțele de judecată au examinat litigiul superficial, reținând doar argumentelor pârâtului, fapt ce a dus la emiterea hotărârii eronate și abuzive.

La 14 februarie 2018 Biroul Vamal Nord a depus referință asupra recursului declarat de către SC „Linavan” SRL, solicitând respingerea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. 1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

După cum denotă din actele cauzei recursul declarat de către SC „Linavan” SRL la 02 noiembrie 2017 este depus în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de către SC „Linavan” SRL reprezentată de avocatul Odobescu Ghenadie în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile

privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea a altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest sens Completul reține, că sarcina instanței de recurs la aceasta etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că, în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justice și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul reține că obligația de a motiva un act judecătorec poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat SC „Linavan” SRL, reprezentantă de avocatul Odobescu Ghenadie este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziilor instanței de apel, i-ar alegațiile invocate în recurs nu indică încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei pentru declararea recursului admisibil.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de SC „Linavan” SRL, reprezentantă de avocatul Odobescu Ghenadie ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

DISPUNE :

Recursul, declarat de către Societatea Comercială „Linavan” Societate cu Răspundere Limitată reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Nicolae Craiu

Dumitru Visternicean